תורה אור

אלא הא דתנן *מצא תכריך של שטרות או אגודה של שטרות ה"ז יחזיר (אם המלוה יתן סימן) הכי נמי דניחא ליה ללוה לאהדורי ליה למלוה? אלא אמר רבא *סימנין דאורייתא דכתיב °והיה עמך עד דרוש אחיך אותו" *וכי תעלה על דעתך שיתננו קודם שידרשנו אלא דרשהו אם רמאי הוא או אינו רמאי לאו בסימנין שמע מינה, אמר רבא אם תמצי לומר סימנין דאורייתא* [אם תמצי (בתמיה) לומר? הא פשיט ליה סימנין דאורייתא? משום דאיכא למימר כדשנינן] סימנין וסימנין יניח, סימנין ועדים ינתן לבעל העדים, סימנין וסימנין ועד אחד: עד אחד כמאן דליתיה דמי, עדי אריגה ועדי נפילה (זה שארגו מכרו לאחר) תנתן לעדי נפילה דאמרינן זבוני זבנה ומאיניש אחרינא נפל מדת ארכו ומדת רחבו תנתן למדת ארכו דמדת רחבו שעורי קא משער לה כד מכסי לה, מדה וקאי ומדת ארכו לא משתער לה מדת ארכו ומדת רחבו ומדת גמיו ינתן למדת ארכו ורחבו, מדת ארכו ומדת רחבו ומדת משקלותיו ינתן למדת משקלותיו הוא אומר סימני הגט והיא אומרת סימני הגט ינתן לה, במאי אילימא במדת ארכו ורחבו דלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה? אלא נקב יש בו בצד אות פלוני הוא אומר סימני החוט והיא אומרת סימני החוט ינתן לה, במאי אילימא בחוורא ובסומקא ודלמא בהדי דנקיט ליה חזיתיה? אלא במדת ארכו הוא אומר בחפיסה והיא אומרת בחפיסה ינתן לו, מ"ט? מידע ידעה דכל מה דאית ליה, בחפיסה הוא דמנח ליה: **מתני'** ועד מתי חייב להכריז? עד כדי שידעו בו שכניו דברי ר"מ ר' יהודה אומר שלש רגלים ואחר הרגל האחרון שבעה ימים כדי שילך לביתו שלשה ויחזור שלשה ויכריז יום אחד: **גמ'** תנא שכני אבידה מאי "שכני אבידה" אילימא שכינים דבעל אבידה אי ידע ליה ליזול ולהדריה נהליה, אלא שכני מקום שנמצאת בו אבידה (שמא שלהן היא): רבי יהודה אומר כו': ורמינהו *בשלשה במרחשון שואלין את הגשמים ר"ג אומר °בז' בו (שהוא) ט"ו יום אחר החג כדי שיגיע אחרון שבא"י לנהר פרת אמר רב יוסף לא קשיא כאן במקדש ראשון כאן במקדש שני: במקדש ראשון דנפישי ישראל טובא דכתיב בהו °יהודה וישראל רבים כחול אשר על הים לרוב, בעינן כולי האי, במקדש שני דלא נפישי ישראל טובא דכתיב בהו °כל הקהל כאחד ארבע רבוא אלפים שלש מאות וששים" לא בעינן כולי האי. אמר ליה אביי והא כתיב °וישבו הכהנים והלוים וגו' °והמשוררים והשוערים וכל ישראל בעריהם" וכיון דהכי הוא אפכא מסתברא: מקדש ראשון דנפישי ישראל טובא דמצוות עלמא ומשתכחי שיירתא דאזלי בין ביממא ובין בליליא לא בעינן כולי האי וסגי בתלתא יומא, מקדש שני דלא נפישי ישראל טובא ולא מצוות עלמא ולא משתכחי שיירתא *דאזלי בין ביממא ובין בליליא בעינן כולי האי רבא אמר לא שנא במקדש ראשון ולא שנא במקדש שני

① לא הטריחו רבנן באבדה יותר מדאי, *אמר רבינא שמע מינה בי מכריז "גלימא" מכריז, דאי סלקא דעתך "אבידתא" מכריז בעינן למטפי ליה חד יומא לעיוני במאניה, אלא שמע מינה גלימא מכריז שמע מינה

② רבא אמר אפילו תימא "אבידתא" מכריז לא הטריחו רבנן באבידה יותר מדאי ת"ר °רגל ראשון אומר: רגל ראשון, רגל שני אומר: רגל שני, רגל שלישי אומר סתם ואמאי לימא "רגל שלישי"? דלא אתי לאחלופי בשני, שני נמי אתיא

אלא הא דתנן מצא תכריך · דמשום סימנא מהדרינן ואם נתן מלוה סימן מחזירין לו ואי כפול מיניה דלוה מי ניחא ליה דתהוי כך תקנתא דניהדרה בסימן והא ניחא ליה דנהוו ביד המלוה לעולם : **כדשנינן** · בעדים : **אם תימצי לומר סימנים דאורייתא** · רבותא נקט דאפי' אמריך דאורייתא אפ"ה עדים עדיפי כדמפרש ואזיל סימנין ועדים ינתן לבעל עדים : **סימנין וסימנין** · באו שנים ונתנו סימניה : **יניח** · עד שיבא אליהו : **מדת ארכו כו'** · זה אומר מדת ארכו וזה נותן מדת רחבו : **שעורי משער לה** · אם ראה אותה ביד הבעלים שיערה כשהיה בעלה מכוסה בה אם טלית היא : **מדת ארכו ורחבו ומדת גמיו** · זה אומר כך ארכה וכך רחבה וזה אומר ארכה ורחבה כך וכך אמות בין הכל אבל אינו יודע כמה באורך וכמה ברוחב : **גמיו**. גאם יוונית עשויה כמין ד' שלנו להכי קרי אורך ורוחב יחד גמיו : **הוא אומר סימני הגט** · ואומר ממני נפל שנמלכתי שלא ליתן : **והיא אומרת סימני הגט** · וממני נפל שנתנו לי *וגרשתני : **ינתן לה** · שהוא נתנו ויודע סימניו אבל היא אם לא נתנו לה מהיכן ידעה : **סימני החוט** · שהגט קשור בו : **בחפיסה** · מלאת אותו : **מתני' שכיניו** · מפרש בגמרא : **כדי שילך** · כל אחד לביתו : **שלשה**. משישמע ההכרזה וידע אם אבד לו כלום ואם יבין שאבד יחזור שלשה : **ויכריז יום אחד** · אני אבדתי ואלו סימניה ובגמרא פריך דבג' ימים אין שהות לחזור לסוף א"י : **גמ' שכני מקום שנמצא בו אבידה** · שמא שלהן היא : **כדי שיגיע כו'** · ולא ידביקוהו הגשמים אלמא כולי האי בעינן ומתני' תני שלשה : **וכתיב וישבו כל ישראל בעריהם** · ואע"ג דפורתא הוו בכל עריהן היו מפוזרים ויש רחוקים מירושלים כבתחילה : ה"ג וכיון דהכי הוא איפכא מסתברא : **דמצות עלמא** · נוח יש לו טובים הסנים : **שמע מינה** · מדלא יהבי ליה לרבנן שהות אלא הליכה וחזרה : **גלימא מכריז** · זה שמצאה מכריז שם החפץ טלית מצאתי ולכך לא הוצרכו ליתן שהות יום אחד לעיין בכליו מה אבד שהאדם יודע כמה טליות יש לו וכשהוא בביתו בודק אם ימצאנה ואין צריך שהות : **דאי ס"ד אבידתא מכריז** · ואינו מזכיר שם החפץ ליתבו ליה לכל חד וחד אכתי טפי יומא לעיוני במאניה אם כל כליו בידו ופלוגתא היא בהא לקמן : **לא הטריחו** · זה שיהא שוהא יותר משבעה ימים : **רגל ראשון** · שהוא מכריז : **אומר** · בהכרזתו זהו רגל ראשון שלא להטריח את האובד לחזור וכשיבא רגל שני יעלה לרגלו ויתן סימניה : **שלישי אומר סתם** · "אבידה מצאתי" ואינו אומר איזה רגל הוא למציאתה כדי שלא יסמוך האובד על רגל הבא ויבין שזהו רגל האחרון : אתי

מצא תכריך של שטרות מי ניחא ליה ללוה כו' · וא"ת אין ניחא ליה דכי ילוה לאחר ליהדרו ליה לדידיה וי"ל דאינו רוצה להפסיד עתה כדי להיות בספק ריוח פעם אחרת :

חמשה עשר יום · וא"ת והלא *א"י היא ארבע מאות פרסה על ארבע מאות פרסה *ומהלך אדם (א) עשרה פרסאות ביום הוי ארבעים יום באורך וירושלים מן הירדן שהוא תחום א"י מהלך יום אחד כדאיתא בבילה (דף ה·) כשאר מגד אחד ל"ט ימים וי"ל דעם כרמים ויערים היה ארבע מאות פרסה אבל מישוב לא היה כל כך* :

לא בעינן כולי האי · וסגי בתלתא יומי וא"ת דז' ימים ומחצה צריך דהיינו חצי של ט"ו יום וי"ל דכי לא שכיחי שיירתא ואין הולך בלילה גם כל היום אינו הולך לפי שלא ימצא מלון בערב :

אבן

עין משפט
נר מצוה

צה א מיי' פי"ג מהל' אבידה הלכה ה :

[מגילה ג.]

[פסחים צג:]

צו ב מיי' שם הלכה ו סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף ח :

צז ג מיי' שם טוש"ע שם סעיף ט :

צח ד מיי' שם טוש"ע שם סעיף י :

[עי' תוס' ר"ה כג: ד"ה כמה]

צט ה מיי' שם הל' ז טוש"ע שם סעיף יא :

ק ו מיי' שם טוש"ע שם סעיף יב :

קא ז מיי' שם טוש"ע שם סעיף יד :

קב ח מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג :

קג ט י כ מיי' שם פי"ח הלכה ו ז סמג שם טוש"ע אה"ע סי' קנג :

קד ל מיי' שם פי"ג הלכה ח סמג שם :

קה מ מיי' פ"ב מהל' תפלה הלכה טו סמג עשין יט טוש"ע א"ח סי' קיז סעיף א :

קו נ מיי' פי"ג מהל' גזלה ואבדה הל' ח סמג עשין עד טוש"ע ח"מ סי' רסז סעיף ד :

קז ס מיי' שם הל' ח :

נושא/מבנה
דוגמאות שבהם ב' באים כל א' בטענה שזה שלו

מבנה
"הוא אומר...
זכות אין איש ואשה
לגבי גט נאמני ש
לנאמן בסימנים

נושא:
זמני
הכרזה

רבינו חננאל

ואסיקנא אלא אמר רבא [סימנין]דאורייתא מהכא עד דרוש אחיך אותו והשבות לו וכי תעלה על דעתך שיתנו לו קודם שיתבענו אלא עד שתדרשהו אם רמאי הוא אם לאו ובמאי תהיה דרישתו בסימנין אמור לו תן סימניה ואם יביא סימניה תנה לו ש"מ סימנין דאורייתא אמר רבא אם תמצא לומר סימנין דאורייתא אקשינן עליה אכתי אמרת אם תמצא לומר והא כבר פשטינן לה סימנין דאורייתא ודחינן משום דאיכא למימר הא דפשטינן דרשהו לאו כדקאמרת אלא דרשהו לתובע הכי אם הוא צורבא מרבנן דלא משני בדיבוריה אלא במסכתא ובפוריא ובאושפיזא בלחוד מהדרינן ליה אבידה בטביעות עינא. סימנין וסימנין יניח פי' אם באו שניהם ונתנו זה וזה סימניה וכל אחד אמר שלי הוא לא יתננה לא לזה ולא לזה אלא יניחנה מוצאה אצלו. אבל אם אחד נתן סימניה וטען נפלה ממני ובא אחר והביא עדים כי ממנו נפל תנתן לבעל עדים . *) עד אחד כמאן דליתיה דמי . מדת ארכו ומדת רחבו [תנתן למדת ארכו] זה נתן מדת ארכה ורחבה של טלית וזה נתן מדת גמיה תינתן לבעל מדת ארכה ורחבה . אשתו אומרת זה הגט נתנו לי בעלי ונפל ממני ואמרה [סימניו] והבעל אמר סימניו וטוען כי לא נתתיו לה עדיין ינתן לה והוא שנותנת סימנין מובהקין כגון נקב ישנו בצד אות פלוני ש"מ דבסימן מובהק שרינן אשת איש דהיא איסורא וכל שכן ממונא : מתני' עד מתי חייב להכריז וכו' תנא עד שידעו בו שכני המקום שנמצאת בה זו האבידה ורמינן על הא דתנן ואחר הרגל האחרון ז' ימים כדי שילך לביתו ג' ויחזור בג' ויכריז יום אחד פי' כדי שילך שומע המכריז למקומו ויגיד וישמע בעל האבידה ויבא מיד וישמע ביום השביעי המכריז ויתן סימניה ויקחנה לטיטרא דארץ ישראל מהלך ג' ימים היא . והתנן בג' מרחשון שואלים את הגשמים

מבנה
◇3תשובות ליישב את הסתירה בנושא מידת המרחק בין ירושלים לסוף יישוב היהודי

נושא/ מבנה
▽ △
גישות רבינא/רבא
אם הכרזת האבידה צריך להיות מפורט - או די להכריז "אבידתא מצאתי"

נושא
אורך זמן ההכרזה

מסורת
השי"ס

לעיל כ.

[לעיל כז:]

תענית י.

הגהות
הב"ח

(א) תוס' ד"ה חמשה וכו' ומהלך אדם עשרה פרסאות :

נ"א וגרשני

*סוגיא
לא דיון
שאמר של
נ"ב הקושיא
בתורה
והגהות של
של רבא
דאמר
"אם תמצי
לומר" אחרי שפי'
נראה שהסיק
שסימנים דאוריתא

עיין בתוספות דלעיל כב: ד"ה אי דליכא

גליון
הש"ס

גמ' ינתן למדת משקלותיו. עיין לעיל דף כג ע"ב תוס' ד"ה מדמשקל : שם אמר רבינא ש"מ . עיין בהרא"ש פ"ג דחולין ס"ס כ"ג :

נ"א ולא אולי וכו'

---

*) נראה דחסר וצ"ל סימנין וסימנין ועד אחד עד אחד וכו'.